

Καίτη Γκρέυ: «Αυτή η επαφή είναι όλα»

του Σωτήρη Κακίση

(Η συνέντευξη δημοσιεύτηκε στο περιοδικό "Δίφωνο", Ιανουάριος 1997).

Στο τέλος, ακούσαμε μαζί ένα παλιό της τσιφτετέλι, του Καραμπατάκη, που ξαναβγήκε τώρα κοντά, μαζί με τον καινούργιο της δίσκο. «Μ' αγαπάς όπως εγώ». Και μου' πε: «Και χορευταράς να μην είστε, δεν σας έρχεται να σηκωθείτε τώρα εδώ, να το χορέψετε; Τι τραγούδια είν' αυτά που γράφανε, που 'χουμε πει όλ' αυτά τα χρόνια!» Αλλά, όλ' αυτά τα χρόνια, η Καίτη Γκρέυ χορεύει μαζί μας ένα γλυκό μεταφυσικό χορό, από πριν ως μετά, από τότε ως τώρα, από πάντα ως πάντα. Και ποτέ ως τώρα δεν έχει κάνει σκόντο σε καρδιά και ζωντάνια, σε συγκίνηση και χαρά. Το δικό της, λοιπόν, σημερινό «Όπως Παλιά», πιο πολύ, πιο καλά «Όπως Πάντα», εγώ το σκέφτομαι, εγώ το παίρνω. Μ' εκείνη αιώνια σχεδόν στην πρώτη γραμμή της μάχης για στιγμές πάντα ελεύθερες, για μουσικές πάντα λαμπρές, για τραγούδια πάντα ολόμυχα.

Σ.Κ.: Όπως Παλιά, λοιπόν, κυρία Γκρέυ, ή όπως τώρα, όπως πάντα;

ΚΓ: Όπως πάντα, κύριε Κακίση. Έτσι νομίζω, έτσι κάνω πάντα εγώ.

Κι αυτό το «Όπως Παλιά» του ...νέου σας δίσκου, τι ακριβώς πάει να πει;

Για να είμαι ειλικρινής ...όπως πάντα, αυτόν τον τίτλο τον διάλεξε ο παραγωγός μου, κι εγώ συμφώνησα. Κι είπα, ΚΑΙΤΗ ΓΚΡΕΥ, ΟΠΩΣ ΠΑΛΙΑ. Τι να το εξηγήσουμε τώρα αυτό; Δεν τα λέει όλα; Αν και το γεγονός είναι πως εγώ προσωπικά δεν παρέμεινα στα παλιά, τα κλασιάρικα. Δεν έκανα, όπως άλλες της γενιάς της δικής μου, που μείνανε εκεί, και δεν προσπάθησαν να δώσουν και κάτι καινούργιο. Εγώ πήγαινα, και πάω πάντα, ανάλογα με τις εποχές στα τραγούδια μου.

Άλλωστε, αυτό σημαίνει κι ουσιαστικά τραγούδι: Της κάθε εποχής, κατ' αρχήν,

έκφραση...

Εγώ παλιά, που ήμουνα η φωνή η αισθησιακή, η κλαψιάρικη, είπα πάρα πολλά τραγούδια ουσάκ, στη βυζαντινή μουσική πάνω. Ήμουνα η μοναδική που ερμήνευα τα τραγούδια εκείνα έτι, που τ' άκουγες κι ανατρίχιαζες. Φέτος όμως μου 'φερε ο Φαλάρας δύο τραγούδια, κι ήτανε το ένα μινόρε και τ' άλλο ουσάκ, ας είχε ετοιμαστεί η μουσική και περιμένανε μόνο εμένα να το πω. Κι εγώ έκανα μεγάλη φασαρία μες στο στούντιο, κι είπα, «Δεν το λέω έτσι το τραγούδι αυτό. Τα κλαψιάρικα τα τραγούδια τα 'χω αφήσει εγώ πίσω. Το μινόρε θα πω! Σβήστε το, και ξαναγράψτε το τραγούδι, όπως σας το λέω».

Είναι λιγότερος πια ο πόνος μας; Ή είναι αλλιώς, βουβός πια και πολύ πιο δύσκολος ο ψυχικός μας τρόπος;

Και σήμερα υπάρχει πόνος. Μπορεί να μην υπάρχει πια ο καημός της ξενιτιάς, ή να μη συγκινούν όπως παλιά τα τραγούδια για τον πατέρα και τη μητέρα, που λέγαμε πολλά τότε, αλλά η ζωή έχει πάντα τα δικά της. Δύο νέα παιδιά μου φέρανε πρόσφατα δυο μοντέρνα τραγούδια, αλλιώςτικα. Αν κι εγώ από το ευρωπαϊκό τραγούδι ξεκίνησα. Με το Γιάννη το Βέλλα ήμουνα, η προσωπική τραγουδίστρια του Μυρογιάννη, στην Κάβα Σταδίου. Κι έπαιζα και στο θέατρο κωμειδύλλια, τη «Γκόλφω», με τα μπουλούκια, με το μπουλούκι της Ρίτας της Τσάκωνα...

Σιγά-σιγά, να τα ξαναπάρουμε όλα από την αρχή:

Έκανα και ταινίες τότε, έκανα μια ταινία με τον Νίκο τον Τζόγια, μια μαθήτρια έπαιζα, με τη Δάφνη τη Σκούρα... Μέσα σ' όλα είχα μπει. Κι είπα και πολλά ελαφρά τραγούδια. Όπως του Μανώλη του Χιώτη, το «Πάρε το Δάκρυ μου», με το Τρίο Μπελκάντο, που ήτανε ελαφρό κομμάτι. Όταν, λοιπόν, μου φέρανε τα παιδιά το «Μια Γυναίκα», μπορεί στην αρχή να δίστασα κάπως, αλλά, όταν διάβασα τα λόγια και κατάλαβα το νόημα, αμέσως τ' αποφάσισα. Και μπήκα μες στη νεολαία. Πολύ σημαντική στιγμή αυτή. Ήμουνα στο «Διογένη», και το μαγαζί από νεολαία γέμιζε, που ερχόντουσαν για το συγκεκριμένο τραγούδι.

Θυμάμαι τη Ρένα τη Βλαχοπούλου τώρα, καλή της ώρα, που λέει και μπλουζ αυτές τις μέρες, που μου 'λεγε για το θέατρο, πως δεν ένοιωσε ποτέ στην καριέρα της, στη ζωή της, «βέκια».

Βέβαια. Πολύ ζωντανός άνθρωπος είναι κι η Βλαχοπούλου πάντα. Και που τραγούδησε πάλι είναι μεγάλη υπόθεση. Και που εξακολουθεί να πιστεύει αυτό που είναι, αυτό που έκανε και κάνει. Η Ρένα ήταν πολύ μεγάλο ταλέντο, εγώ τη λατρεύω. Και πέρυσι, πότε ήτανε, που ξανάπαιξε τη «Χαρτορίχτρα», μου' στείλε πρόσκληση, κι εγώ πήγα. Της έστειλα λουλούδια, κι όταν πήγα στο καμαρίνι της μετά μέσα, φώναζε στους ρεπόρτερς που 'χανε πέσει πάνω μας, «Παιδιά, λίγο πιο μακριά, δεν είμαστε πια και τόσο νέες!» Μεγάλη καλλιτέχνις. Αλλά και σαν φωνή μ' άρεσε πάντα εμένα η Ρένα. Είχε κάτι τελείως δικό της. Τελείως-τελείως.

(Η Καίτη Γκρέυ με τον Βασίλη Τσιτσάνη)

Κι αυτή πια κι αν ήτανε «σ' όλα μέσα». Ας ξαναπιάσουμε όμως εσάς, κυρία Γκρέυ. Εσάς, που πρώτη απ' όλες τις λαϊκές τραγουδίστριες, απ' ότι θυλείται, σηκωθήκατε όρθια στο πάλλκο.

Εγώ σηκώθηκα στο λαϊκό όρθια γιατί το 'ξερα από το ευρωπαϊκό αυτό. Θυμάμαι, ήμασταν στο «Πανελλήνιο» με τον Μυρογιάννη, και με μάθαινε τότε εγγλέζικα του Τζίμη του Μακούλη ο μπαμπάς εμένα. Γιατί ήτανε της μόδας τα ιταλικά και τα εγγλέζικα πολύ τότε τα τραγούδια. Κι επειδή η δουλειά έναν καιρό είχε λίγο τα κάτω της, κι επειδή εγώ τότε ήμουνα με δυο μωρά και με λατρεύανε όλοι, γυρίζει ο Μυρογιάννης και μου λέει: «Κορίτσι μου, ένα συγκρότημα ζητάει τραγουδίστρια να λέει κι ευρωπαϊκά και λαϊκά. Εσύ τα καταφέρνεις και στα λαϊκά. Να πας».

Να πάτε, να τα λέτε όλα, η τραγουδίστρια ...για όλες τις δουλειές;

Ναι. Εγώ όμως του 'πα, «Μα τι λέτε κύριε Μυρογιάννη; Μόνο την 'Ταμπακιέρα' ξέρω, το 'Χαράμι', το 'Μονοπάτι' και το 'Βρε Μανώλη Τραμπαρίφα'... Αυτά δεν είναι λαϊκά τραγούδια. Ελαφρολαϊκά είναι». Μου λέει: «Είμαι σίγουρος πως θα τα καταφέρεις». «Μα εγώ στα μπουζούκια; Μη μου λέτε τώρα τέτοια!». Γιατί ήμουνα και πολύ πουριτανή, και θεωρούσα τα μπουζούκια όλο μάγκες κι ιστορίες.

Που ήτανε κίολας, αλλά όχι μόνο.

«Θα πας μια 'βδομάδα δοκιμαστικά. Αλλά θα τα καταφέρεις». Και με παίρνει και με πάει απέναντι στο «Αττικόν», όπου για πρώτη φορά εγώ συνάντησα τον Άκη τον Πάνου, τον Λαουτάρη, τον Χρηστάκη...

Όλα τα καλά παιδιά!

Ήτανε ονοματάκια όλοι αυτοί τότε. Κι είχα πάρει εγώ ένα τετράδιο, κι είχα γράψει μέσα πέντ' - έξι λαϊκά, να κάνω πρόβες, να τα μάθω. Πρωτοδούλεψα στο Βύρωνα, στ' «Αραπάκια», σ' ένα μαγαζί τότε. Αλλά δεν υπήρχε τραγουδίστρια να πιάνει τις νότες τις ψηλές, που έπιανα εγώ εκείνη την εποχή. Μια φορά, ο Τσιτσάνης το πέταξε το μπουζούκι. Βγήκε η φωνή μου έξω από το μπουζούκι!

Μαντώ Ρομπέν, Ούμα Σουμάκι!

Ήτανε πολύ της μόδας επίσης τότε και τ' ανατολίτικα. Κι ανατολίτικα εγώ πολλά έλεγα και με τα ευρωπαϊκά μαζί. Είχα κάνει κι ένα κουστουμάκι ανατολίτικο, κι έβγαινα και τα 'λεγα. Τρελαθήκανε αυτοί. Είχανε κάνει ένα τραπεζάκι μπροστά τους, λοιπόν, μ' όλο τους το ρεπερτόριο, γιατί λέγανε χιλιάδες τραγούδια. Δεν βγαίνανε τότε οι τραγουδίστριες να πούνε πέντε τραγούδια. Ό,τι ζητούσε ο κόσμος έπρεπε να το πεις. Και κάθισα κι εγώ στην καρέκλα. Πώς να κάτσω όμως, που εγώ ήμουνα μαθημένη να 'μια όλο όρθια, ν' αλωνίζω την πίστα;

Πώς να ησυχάσετε στο ...στασίδι εσείς;

Πώς να ησυχάσω; Με βόλεψε όμως, απ' την άλλη, αυτό το σύστημα, γιατί δεν τα 'ξερα όλα αυτά τα τραγούδια απ' έξω. Είχα το τετράδιο και γύριζα τα φύλλα, κι έβρισκα ποιο τραγούδι ήταν να πω. Έτσι ξεκίνησα με τα λαϊκά. Κι όταν είδα τη χαρτούρα που πετάγανε εκεί πέρα, όπως είχα και δύο μωρά που μεγάλωνα, τα 'χασα. Όταν πήγα σπίτι το πρώτο βράδυ, είχα πάρει χαρτούρα, δεν ξέρω κι εγώ πόσα λεφτά. Κι έλεγε τ' αφεντικό, «Τού το βρήκατε αυτό, καλέ; Τι καταπληκτική φωνή είν' αυτή!». «Εδώ είναι!», είπα κι εγώ, «το ψωμί. Καίτη, πρέπει να μάθεις λαϊκά τραγούδια».

«Να πάρεις όλης της Ελλάδας τη ...χαρτούρα». Ακόμα καθιστή όμως είστε, με το ...τετράδιο.

Ναι. Και μου λέγανε τα παιδιά, «Έλα κι εσύ μια φορά, βρε Καιτούλα, σ' εκείνο το μπαράκι που συχνάζουμε κι εμείς». «Πού είναι αυτό, βρε παιδιά;» Έωνος ήτανε, στην Ομόνοια. «Έλα να γνωρίσεις και τον Τσιτσάνη, που 'χεις ωραία φωνή».

Δεν βλάπτει...

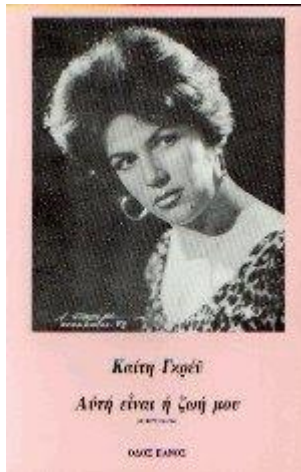
Σηκώθηκα, λοιπόν, κι εγώ ένα μεσημεράκι ντύθηκα και πήγα. Ομολογώ πως ήμουνα όμως πολύ τυχερή, γιατί από την αρχή έπεσα στους καλούς, σε πολύ καλούς ανθρώπους. Αλλά ήμουνα και τσακαλάκι κι εγώ. Πολύ έξυπνο παιδί. Με πλησιάζει ένας, μου συστήνεται. «Είμαι ο Λουκάς ο Νταράλας. Έμαθα πως τραγουδάς πολύ ωραία. Έρχεσαι να μου πεις δυο τραγουδάκια, που έχω εκπομπή στο σταθμό;

Τάκα-τάκα!

«Μα, κύριε Λουκά», του λέω εγώ, «εγώ είμαι δέκα ημερών μόνο τραγουδίστρια». Δεν έχει σημασία αυτό», μου λέει αυτός. «Εγώ έμαθα από τον Άκη πως είσαι πάρα πολύ καλή». Αυτοί είχανε ένα δωματιάκι μέσα από το μπαρ, και κάνανε τα συγκροτήματά τους πρόβες, κι από 'κει φεύγανε και πηγαίνανε στον ένα και μοναδικό ραδιοφωνικό σταθμό που υπήρχε τότε. Που ήτανε διευθυντής, θυμάμαι, ο Φατσέας. Κι υποδιευθυντής ήτανε ο Νίκος ο Μουρκάκος. Με πήρε λοιπόν μες στο δωμάτιο ο Νταράλας...

«Δι' υπόθεσίν σας» αλλά και «Δι' υπόθεσίν του», τελικά.

Γιατί του 'πα εγώ, «Να μ' ακούσετε, κι αν σας αρέσω, να 'ρθω. Γιατί όχι;». Αλλά δεν χρειάστηκε να μ' ακούσει πάνω από δύο-τρία τραγούδια. Αμέσως του άρεσα πολύ. «Εσύ» γυρίζει και μου λέει, «θα γίνεις πολύ μεγάλο όνομα». «Καλά τώρα», είπα κι εγώ μέσα μου, «εγώ τα παιδάκια μου θέλω να ζήσω, κι από 'κει και πέρα ας λένε όλοι αυτοί εδώ για ονόματα»...

Πού να ξέρετε όμως αυτοί τι ...ξέρανε!

Πού να 'ξερα, πράγματι. «Να σου περάσω», μου λέει, «κι ένα τραγουδάκι που 'χω γράψει δικό μου, να το μάθεις, να το πεις κι αυτό στο σταθμό αύριο;». «Βεβαίως», του λέω. Και μου περνάει το «Βουνό». «Θ' ανέβω και θα τραγουδήσω στο πιο ψηλότερο βουνό»...

Αλήθεια, κι αυτό το τραγούδι για σας έλεγε...

Εμένα όμως δεν μου πολυάρεσε η κατάληξή του, γιατί έλεγε «Ν' ακούγεται στην ερημιά ο πόνος μου με την πενιά», και πήγαινε δυο φορές στο ίδιο σημείο η μουσική, χαμηλά. «Μου επιτρέπετε, κύριε Λουκά, να τ' αλλάξω λίγο το τραγούδι σας στο δεύτερο μέρος;». «Τι θέλεις να κάνεις;», μου λέει. «Να μην το κλείσω το τραγούδι με τις ίδιες νότες, ν' ανέβω στο τέλος». Και μόλις του το 'πα όπως το 'χα σκεφτεί, του άρεσε πολύ. «Μπράβο», μου 'πε. «Έτσι θα το πεις το τραγούδι αύριο». Με ξέσπασμα, δηλαδή.

Γιατί η μοναξιά στα βουνά όλο και για πιο ψηλά τραβάει!

Ο Φατσέας είχε ένα ραδιάκι μες στο γραφείο του στο σταθμό, κι από 'κει άκουγε τις εκπομπές όλες. Αυτός ήτανε και συγγενής με τη Μαρίκα τη Νίνου, και τότε είχε τα πρωτεία η Νίνου στο σταθμό. Μόλις όμως άκουσε τη φωνή μου, τα 'χασε, και βγήκε από το γραφείο αμέσως, κι ήρθε και με κοίταγε από τη τζαμαρία με πολλή περιέργεια. Εγώ όμως αμέριμνη, είπα το πρόγραμμά μου χωρίς να πτοηθώ καθόλου. Κι έπαιρνε ο κόσμος συνέχεια τηλέφωνα, και ρωτάγανε: «Ποια είν' αυτή η Καίτη Γκρέυ;» Σπάσανε τα τηλέφωνα.

Είχανε τα δίκια τους οι άνθρωποι...

Εγώ τότε ήμουν... Είχα ένα μεσάκι, που μπορούσες να μ' αγκαλιάσεις με τις παλάμες σου. Πολύ λεπτούλα ήμουν, όχι κοκαλιάρια, αλλά πολύ αδύνατο κορίτσι. «Δεν μου λες κοπέλα μου», μου λέει ο Φατσέας, «από πού τη βγάζεις αυτή τη φωνή όλη;». Για δε μ' έπιανε το μάτι σου, ήμουν μια σταλιά. «Λουκά», του λέει του Νταράλα, «θα μας το ξαναφέρεις το κορίτσι αυτό το καταπληκτικό». Χαρά ο Λουκάς...

Θα 'χατε θριαμβεύσει και στο ...μπαρακί, οπωσδήποτε.

Πραγματικά. Στο μπαρακί είχαν ένα ραδιόφωνο, ο Τσιτσάνης κι οι άλλοι. Ο ένας παρακολουθούσε τώρα, να κριτικάρει τον άλλον. Αλλά, με το που ξαναπήγα εγώ εκεί, έγινε ο χαμός: «Εσύ ήσουνα κορίτσι μου με τον Νταράλα; Συγχαρητήρια. Η φωνή σου είναι καταπληκτική». Με πλησιάζει κι ένας κύριος, και μου λέει: «Εγώ λέγομαι Μπάμπης Βασιλειάδης. Είμαι στιχουργός». Ήταν ο Τσάντας, ο λεγόμενος. «Έρχεσαι αύριο να πάμε πρωί-πρωί στην Κολούμπια;».

Άλλα τώρα!

Άλλα. Οι άλλοι από πίσω μου κάνανε νοήματα: «Ναι, ναι, ναι!». Μη μπα και του πω κάνα όχι. «Κύριε Βασιλειάδη», του λέω πάλι εγώ, «θέλω πάρα πολύ να μπω μέσα στην Κολούμπια. Αλλά, το ξέρετε, εγώ είμαι δέκα ημερών λαϊκή τραγουδίστρια». «Δεν έχει σημασία, κοριτσάκι μου, αυτό», μου λέει. «Αύριο εννέα η ώρα να 'σαι εδώ, θα πάμε στον Λαμπρόπουλο». Την άλλη μέρα, εννιά παρά τέταρτο εγώ ήμουνα στο ραντεβού μου. Γιατί έχω κι ένα φυσικό μου εγώ, ακόμα το 'χω, να μη θέλω ν' αργώ ποτέ.

Και δεν αργήσατε, κυρία Γκρέυ, σε τίποτα, στο τραγούδι μας...

Η Κολούμπια τότε ήταν Λυκούργου και Αιόλου. Απάνω μεριά είχε τα γραφεία. Ανεβήκαμε. Θυμάμαι, ήρθε ο Αρεταίος, ήρθε ο Μηλιόπουλος, ήρθαν όλοι γύρω μου. Αλλά όχι με μικρόφωνο, χωρίς μικρόφωνα.

Με τ' αυτιά τους, με τις ψυχές τους ανοιχτές.

Μου 'πανε, «Τες ένα ζείμπέκικο, πες ένα τσιφτετέλι, πες ένα χασάπικο». Κουνάγανε όλοι τα κεφάλια τους: «Καλή ειν' αυτή μωρέ», λέγανε μεταξύ τους. «Πολύ καλή».

Κάτι ήξερε κι ο Παπαϊωάννου που 'λεγε πως ήσασταν η μόνη φωνή που τον νταλκάδιαζε...

Να σας πω κάτι, κύριε Κακίση. Είμαι πολύ ευτυχημένη που όλοι αυτοί οι μεγάλοι άνθρωποι εμένα μ' αγαπήσανε. Αλλά κι εγώ τους έδειξα πολύ μεγάλη αγάπη, και πολύ μεγάλο σεβασμό. Εμένα στο Πόρτο-Ράφτη, στο σπίτι μου, το πρώτο πιάτο που θα μαγείρευα, θα πήγαινε στον Κώστα τον Καπλάνη, που είναι κι άρρωστος τώρα και ούτε ένα αφιέρωμα δεν του 'χουνε κάνει, δεν του 'χει γίνει. Με τα παιδιά του Παπαϊωάννου είμαι πολύ δεμένη, μέχρι τώρα. Και με τα παιδιά του Τσιτσάνη. Δεν μ' αγαπούσανε όλοι αυτοί οι άνθρωποι μόνο σαν τραγουδίστρια, αλλά και σαν άνθρωπο, σαν οικογένειά τους, θέλω να πω.

Άρα, ποτέ δεν είναι μόνο μια φωνή σκέτη ο μεγάλος ο τραγουδιστής, η μεγάλη η τραγουδίστρια.

Έτσι πιστεύω κι εγώ. Μετά συνέχισα, λοιπόν, να δουλεύω μαζί τους, κι άρχισα να τους γνωρίζω όλο και καλύτερα. Γνώρισα τον Τσιτσάνη, τον Παπαϊωάννου που λέγαμε, τον Κερομύτη, τον Χατζηχρήστο, τον Μάρκο τον Βαμβακάρη. Και μου 'κανε κι ο Μάρκος κάποια στιγμή πρόταση: «Έρχεσαι να δουλέψουμε μαζί στη Λάρισα;», με ρώτησε μια μέρα. «Θα 'μαι εγώ, κι ο Κερομύτης». Δεν τους προλάβετε αυτούς τους ανθρώπους.

Μας προλαβαίνουνε πάντα αυτοί, τα τραγούδια τους, τα αιώνια. Τι ήταν ο Μάρκος, κυρία Γκρέυ, τι είχε ο Βαμβακάρης πολύ συγκινητικό;

Ο Μάρκος ήταν ένα παιδί. Πίστευε, πίστευε πολύ. Μπορούσε με την αθωότητά του να

πιστέψει σχεδόν τα πάντα. Όλοι τους αυτοί ήτανε μεγάλα μωρά. Ένα σας λέω μόνο: Δουλεύω με Τσιτσάνη, Παπαϊωάννου, και μ' έχουνε στη μέση, ανάμεσά τους στο πάλκο. Κάνει ταξίμι ο Τσιτσάνης, και φωνάζω εγώ από το μικρόφωνο: «Μπράβο, Τσιτσάνη μου, με τις πενιές σου!». Όταν όμως έπαιζε ταξίμι ο Παπαϊωάννου, πού να πω ολόκληρο «Γεια σου, Πα-πα-ϊ-ω-αν-νου-μου»; Πώς να το πω όλο αυτό το μακρινάρι; Έλεγα λοιπόν: «Γεια σου Γιάννη μου, με τις πενιές σου!».

Και παρεξηγήθηκε ο Τσιτσάνης, που δεν τον λέγατε κι εκείνον με το μικρό του;

Όχι, ο Παπαϊωάννου. Πήγε μέσα κι έκανε παράπονα. «Γιατί η Καίτη δεν με λέει κι εμένα με το επώνυμο, ρε παιδιά!». Κι όταν μου το 'πανε εμένα αυτό, εγώ τρελάθηκα. «Έλα 'δω, αγάπη μου», του λέω. «Δεν μου 'ρχεται βολικά να το λέω ολόκληρο το επίθετό σου. Αυτό είναι όλο. Μήπως εσένα σ' αγαπάω λιγότερο;». Τόσο μωρά ήτανε όλοι αυτοί οι μεγάλοι που λέμε τώρα, θέλω να σας πω. Εγώ με τον Τσιτσάνη δούλεψα πολύ, αλλά πιο πολύ δούλεψα με τον Παπαϊωάννου.

Πείτε μας και γι' αυτό το ...γλυκό παιδί λίγο ακόμα.

Ο Παπαϊωάννου ήταν ένας άνθρωπος, που δεν πρόκειται ποτέ να ξαναβγεί δεύτερος στον κόσμο όλο, αγάπη μου.

Ήταν ευγενής, πρώτ' απ' όλα;

Μόνο ευγενής; Κατ' αρχήν, εγώ τον συγκρατούσα κάθε βράδυ, γιατί αυτός φώναζε συνέχεια το σερβιτόρο: «Έλα 'δω, Κώστα», ας πούμε. «Δώσε ένα μπουκάλι εκεί. Κι εκεί. Κι εκεί, μην ξεχάσεις». Έφευγε πολλά βράδια χωρίς μεροκάματο, δηλαδή. Γιατί όλ' αυτά τα κεράσματα τα κράταγε, και με το δίκιο του, το μαγαζί. Κι εγώ του 'λεγα: «Βρε Γιάννη μου, βρε αγόρι μου, πάλι χωρίς μεροκάματο θα φύγεις απόψε. Κάνε και λίγο κράτει». Κι εκείνος μου 'λεγε: «Άσε, μωρέ Καιτούλα, θα πεθάνουμε μια μέρα. Τι έγινε; Εγώ τη βρίσκω να κερνάω τους φίλους μου». Τέτοιος γλυκός άνθρωπος, τέτοιο γλυκό παιδί ήταν ο Γιάννης ο Παπαϊωάννου. Τέτοια περίπτωση.

Τι ήτανε αυτοί οι άνθρωποι για το τραγούδι το ελληνικό, λέτε;

Θα σας πω κάτι, κύριε Κακίση, και δεν ντρέπομαι να το πω. Όλοι οι άλλοι μετά, ο Χατζιδάκις, ο Θεοδωράκης, όλοι, πήρανε πολλά από τον Τσιτσάνη, από τις παλιές τις μουσικές, από τον Μάρκο τον Βαμβακάρη, τον Παπαϊωάννου. Την ωραιότερη μουσική, τα ωραιότερα τραγούδια που μπορούν να γίνουν, που θα μείνουνε για πάντα στην ιστορία, αυτοί οι άνθρωποι τα γράψανε, τα φτιάξανε. Αυτοί, χωρίς να γράφουνε μουσική, οι περισσότεροι αγράμματοι, βγάζανε ψυχή από μέσα τους συνέχεια. Αυτό που γράφανε, αυτό που φτιάχνανε, το νιώθανε.

Πρώτα εκείνοι οι ίδιοι, πριν από μας ...για μας!

Κυκλοφορούσε το «Ντόμινο» τότε με την ιστορία της ζωής μου, μια φορά τη 'βδομάδα, σε συνέχειες. Με παίρνει μια μέρα ο Βασίλης ο Τσιτσάνης, και μου λέει: «Καιτούλι» - Καιτούλι μ' έλεγε - «έλα σπίτι ν' ακούσεις ένα τραγούδι που 'γραψα για τη ζωή σου». «Τι έγραψες, Βασιλάκι μου;». «Έλα», μου λέει «σπίτι». Κι είχε γράψει τα «Ξένα Χέρια». Και με πήρανε τα κλάματα μόλις τ' άκουσα εγώ, κι αυτός μ' αγκάλιασε, με φίλησε και μου 'πε: «Δεν το 'γραψα για να κλαις. Το 'γραψα για τη ζωή σου. Αλλά δεν θέλω να κλαις, γιατί σ' αγαπώ». Πήγαινα και τον ξύπναγα στο σπίτι του που κοιμότανε, κι έκανε έτσι τα ματάκια του, και τ' άνοιγε, και με κοίταγε. Σαν τώρα τον θυμάμαι, τα θυμάμαι όλα.

Αλίμονο αν ξεχνιόντουσαν όλ' αυτά, κυρία Γκρέυ.

Φόραγε μια κόκκινη ρόμπα, βελουδένια, κι όπως ήτανε και κατσαρά τα μαλλιά του Βασίλη κι όρθια, προς τα άνω όλα, μετά τον ύπνο, εγώ του 'λεγα: «Τώρα ήθελα να 'χω μια φωτογραφική

μηχανή, να σε βγάλω έτσι!». Αλλά εγώ τους σεβόμουνά πολύ, πάντα, κάθε στιγμή! Ήμουν πολύ γλυκιά μαζί τους, μ' όλους. Κι ας τους έκανα και πλάκες, αθώες πάντα. Ειδικά του Παπαϊωάννου. Ένα βράδυ πήγε ο Τσιτσάνης στο 'Ροσιγιόλ', εμείς πήγαμε με τον Γιάννη στον 'Αστέρα'. Κι αυτός ο Παράσχος έφερνε ένα κεφαλοτούρι πολύ πρώτο. «Ρε Παράσχο», του λέει ο Γιάννης, «από πού το φέρνεις αυτό το γλύκισμα; Δεν μου παίρνεις κι εμένα ένα κεφάλι, να πιω κάνα τσάι στο σπίτι μου;». «Να σας πάρω, κύριε Γιάννη μου», του λέει κι αυτός, «γιατί όχι;».

Γιατί, τελικά:

Γιατί, τελικά, την άλλη μέρα πιάσαμε μαζί με τον Παράσχο κι, αντί για κεφαλοτούρι, του τυλίξαμε ένα τούβλο ωραία-ωραία στο χαρτί, κι έβαλε στην καπαρντίνα ο Γιάννης αντί για κεφαλοτούρι τούβλο. Κι έδωσε στη γυναίκα του το τούβλο, να το φάει με το τσάι! Και με κυνήγαγε εμένα μετά, που του 'χα στήσει, μαζί με τον Παράσχο, την πλάκα την ωραία...

Είναι όμως στενάχωρο που λείπουν πια όλοι αυτοί οι άνθρωποι από κοντά μας, από κοντά σας.

Αν είναι; Και φεύγουνε και στη μοναξιά, φύγανε οι πιο πολλοί τους χωρίς σχεδόν να το καταλάβουμε, χωρίς να πάρει είδηση ο πολύς ο κόσμος. Αυτοί ήτανε όλη η Ελλάδα, και σε μερικών τις κηδείες, όπως στου Οδυσσέα Μοσχονά θυμάμαι τώρα, ήτανε δέκα άτομα να τους αποχαιρετήσουνε. Εγώ νομίζω πως, όταν φεύγει ένας από τους παλιούς, είναι σαν να μου φεύγει κι ένα μου κομμάτι ολόκληρο, δικό μου. Έτσι το νοιώθω.

«Ποια είν' αυτή η Καίτη Γκρέυ», λοιπόν, σαν περίληψή σας, όπως ρωτήσανε και τότε που πρωτοβγήκατε στο ράδιο...

Ποια είναι η Καίτη Γκρέυ να σας πω κι εγώ;

Ναι.

Η Καίτη Γκρέυ, αυτό το παιδί, είναι ένα απλό παιδί που ξεκίνησε πολύ φτωχό, που πάλεψε πάρα πολύ στη ζωή του, για να φτάσει όπου έφτασε. Αλλά κι όπου έφτασε, έμεινε απλό, απλό παιδί, απλός πάντα άνθρωπος. Δεν είναι τυχαίο που μ' ακολουθεί ο κόσμος σαρανταπέντε ολόκληρα χρόνια. Γιατί σήμερα οι καλλιτέχνες έχουν αλλάξει πάρα πολύ. Είναι πολύ αλλιώς από μας.

Δηλαδή:

Δηλαδή, βγαίνουν, τραγουδάνε, λένε τα τραγούδια τους, κι ύστερα κλείνονται στο καμαρίνι και δεν έχουν με τον κόσμο καμία επαφή. Καμία επαφή. Μα καμία!

«Ψέματα λένε», λέτε...

Η αποξένωση από τον κόσμο είναι ό,τι το χειρότερο. Πώς να ξανάρθει ο άλλος να σε ξαναδεί έτσι; Εγώ, μια εποχή που 'ρχονταν οι οικογένειες, μου λέγανε οι άντρες: «Αμάν, ρε Γκρέυ πια! Λέω στη γυναίκα μου, 'Ντύσου να πάμε πουθενά', και μου λέει 'Άμα με πας στη Γκρέυ να ντυθώ. Αλλιώς δεν πάω πουθενά!'. Αν ήσουν άντρας θα σε ζηλεύαμε!». Λοιπόν, μέχρι σήμερα έτσι είμαι, έτσι κάνω. Είμαι με τον κόσμο όλο μαζί. Και πιάνω και φιλίες, και πάω μια ζωή και στα σπίτια τους, και με καλούσανε, και τους καλούσα και στο σπίτι το δικό μου. Είμαι πολύ δεμένη με τον κόσμο εγώ. Δεν κλείνομαι εγώ στα καμαρίνια να λύνω σταυρόλεξα, να παίζω χαρτιά, όπως κάνουνε οι τραγουδιστές τώρα. Ο καλλιτέχνης χωρίς τον κόσμο δεν είναι τίποτα. Αυτή η επαφή είναι όλα.

(Η Καίτη Γκρέυ, με τους Μαίρη Λίντα, Πόλυ Πάνου, Μανώλη Χιώτη, Πάνο Γαβαλά, Μανώλη Αγγελόπουλο)